

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ

Монографія В. П. Мельника «Соціальний захист осіб з інвалідністю: теоретико-правові проблеми» є комплексним науковим дослідженням актуальних теоретичних та практичних проблем соціального захисту осіб з інвалідністю. У роботі здійснено дослідження генезису правового регулювання соціального захисту осіб з інвалідністю, визначено особливості міжнародно-правового регулювання у цій сфері, розкрито теоретико-правові аспекти цієї проблематики. Також автор акцентує увагу на питаннях соціально-правового статусу осіб з інвалідністю, організаційно-правових формах соціального захисту таких осіб. Виявлено проблеми сучасного стану та перспективи розвитку правового регулювання соціального захисту осіб з інвалідністю.

Монографія містить в собі детальний порівняльно-правовий аналіз норм чинного національного законодавства у сфері соціального захисту осіб з інвалідністю та провідних країн світу у зв'язку із посиленням інтенсивного процесу інтеграції в останні роки. Особлива увага акцентована на напрями імплементації Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю. Структура монографії обумовлена метою, яку поставив перед собою автор, обравши предметом дослідження теоретико-практичні проблеми соціального захисту осіб з інвалідністю.

Позитивним є виділення особливостей соціально-правового статусу осіб з інвалідністю. До таких особливостей можна віднести наступні: відображає соціальні тенденції розвитку суспільства та держави; є складовою загального правового статусу осіб з інвалідністю; сприяє доступності осіб з інвалідністю до усіх сфер суспільного життя; передбачає розгалужене правове регулювання, переважно, через підзаконні нормативно-правові акти; включає систему прав, обов'язків, гарантій та пільг; характеризується суперечністю, декларативністю та повною мірою недоступністю; підлягає моніторингу, нагляду та контролю.

Автор серед особливостей розвитку соціального захисту осіб з інвалідністю назвав наступні: розвиток інклюзивного суспільства; удосконалення соціально-правового статусу осіб з інвалідністю у частині дієвості, прозорості, доступності прав, гарантій та пільг; розвиток публічного соціального захисту; удосконалення соціального страхування та недержавного соціального захисту; розвиток новітнього законодавства про права осіб з інвалідністю.

Науковцем аргументовано необхідність розробки проекту Соціального кодексу України, який має стати соціальною «конституцією» суспільства, відображати стан та динаміку організації та проведення в Україні соціальних реформ.

Також важливу наукову новизну становить перелік особливостей публічного соціального захисту осіб з інвалідністю: відображає стан державної політики у сфері соціального захисту; формується на основі державного соціального захисту; відповідає стратегії децентралізації влади та передачі повноважень у сфері соціального захисту на місця (територіальним громадам); підлягає, переважно, законодавчому регулюванню; поділяється на державний та територіальний (самоврядний) соціальний захист; управління здійснюється відповідними органами державної влади та місцевого самоврядування; функціонує за рахунок Державного та місцевих бюджетів, спеціальних соціальних фондів; забезпечує належне функціонування соціально-правового статусу осіб з інвалідністю; передбачає вироблення конструктивних та доступних механізмів реалізації особами з інвалідністю соціальних прав тощо.

Вагоме значення має приділення уваги автором понятійно-категоріальному апарату у вказаному дослідженні. Зокрема, важливими є такі дефініції: «соціальний захист», «особа з інвалідністю»,

РЕЦЕНЗІЇ

«державний соціальний захист», «публічний соціальний захист», «соціальне страхування», «недержавний соціальний захист», «кодифікація законодавства про соціальне забезпечення», «кодифікація законодавства про права осіб з інвалідністю» тощо.

Значна кількість наукових джерел національних та зарубіжних вчених-трудоників забезпечує об'ємність, об'єктивність, інформативність, суттєвість кожного аргументу та висновку монографічного дослідження.

Цінним у праці автора є ґрунтовність та всебічність досліджень, що дозволило зробити конкретні висновки щодо вдосконалення змісту правового регулювання соціального захисту осіб з інвалідністю.

Рецензоване дослідження відповідає державним документам про вищу освіту. Список використаних літературних джерел, а також посилання в науковому тексті зроблено з дотриманням вимог. Зміст віддзеркалює структуру, основні положення і висновки монографії. Робота написана нормативною національною науковою мовою, що увиразнена авторським ідіостилем. Усе це дає підстави стверджувати про наукову зрілість автора, уміння досліджувати складні питання права соціального забезпечення і окреслювати перспективи подальших пошуків та вдосконалень у цій галузі.

Враховуючи вищезазначене, монографічне дослідження В. П. Мельника має беззаперечно вагому цінність для подальшого розвитку науки права соціального забезпечення, виконано на високому науково-теоретичному рівні, містить нові науково-обґрунтовані результати, які у сукупності вирішують наукову проблему, що полягає у розвитку концептуальних положень теорії соціального захисту осіб з інвалідністю, та може бути рекомендоване до друку.